

Tietoon perustuva kalatalouden suunnittelu

Jari Leskinen
Lapin ELY -keskus

Kalastuslaki

- ▶ ”Tämän lain tarkoituksena on parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen järjestää kalavarojen ...”
- ▶ Kalatalousalueen tehtävänä on ”kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen”
- ▶ Laki säättää mitkä ovat kalatalouden rekistereitä:
 - ▶ kaupalliset kalastajat
 - ▶ kalastuksenhoitomaksut
 - ▶ omistajakorvaus
 - ▶ istutus
 - ▶ velvoitteet
 - ▶ kalatalousalueet
 - ▶ valvojat
 - ▶ kalastuksen säätely
 - ▶ myös muita 93 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiä tietoja

Tähän mennessä tapahtunut

Maa- ja metsätalousministeriön aloittama projekti

- ▶ Eija Kirjavainen, Mikko Malin
- ▶ mukana kaikki sidosryhmät
- ▶ ensimmäinen kokous syyskuussa, paikalla liki 50 henkilöä, allekirjoittaneen lisäksi Lapista Metsähallitus
- ▶ toinen kokous lokakuussa, ELY ei paikalla, ei tietoa tuloksista/osaanottajista

Mistä on kyse ? (MMM:n materiaalia)

- ▶ Kokonaisvaltainen reformi, jossa kartoitetaan tietotarpeet kalatalouden kehittämiseen, ohjaamiseen ja seurantaan vapaa-ajankalatalouden ja kalastuksen säätelyn ja muun kalakantojen hoidon osalta

Mistä on kyse?

- ▶ Kokonaisvaltainen reformi, jossa kartoitetaan tietotarpeet kalatalouden kehittämiseen, ohjaamiseen ja seurantaan vapaa-ajankalatalouden ja kalastuksen säätelyn ja muun kalakantojen hoidon osalta
- ▶ Perataan olemassa oleva tiedontuotanto ja tunnistetaan uudet tiedontarpeet

Mistä on kyse?

- ▶ Kokonaisvaltainen reformi, jossa kartoitetaan tietotarpeet kalatalouden kehittämiseen, ohjaamiseen ja seurantaan vapaa-ajankalatalouden ja kalastuksen säätelyn ja muun kalakantojen hoidon osalta
- ▶ Perataan olemassa oleva tiedontuotanto ja tunnistetaan uudet tiedontarpeet
- ▶ Määritellään: miten tarvittava tieto tuotetaan, millaisia tunnuslukuja tuotetaan ja missä aikataulussa, kuka vastaa tiedon tuottamisesta ja omistaa tiedot

Mistä on kyse?

- ▶ Kokonaisvaltainen reformi, jossa kartoitetaan tietotarpeet kalatalouden kehittämiseen, ohjaamiseen ja seurantaan vapaa-ajankalatalouden ja kalastuksen säätelyn ja muun kalakantojen hoidon osalta
- ▶ Perataan olemassa oleva tiedontuotanto ja tunnistetaan uudet tiedontarpeet
- ▶ Määritellään: miten tarvittava tieto tuotetaan, millaisia tunnuslukuja tuotetaan ja missä aikataulussa, kuka vastaa tiedon tuottamisesta ja omistaa tiedot
- ▶ Uudistetaan perinteiset tiedontuotantotavat ja rakennetaan uusille tietotarpeille keräysjärjestelmä

- ▶ Järjestelmä ei ole tietojärjestelmä, joka tuottaa nappia painamalla tarvittavan tiedon vaan
- ▶ yhteisesti sovittu AIKATAULUTETTU tiedontuotantotapojen YHDISTELMÄ, jolla varmistetaan kalastuslain hengen mukaisesti tietoon perustuva kalastuspoliittinen ohjaus.

Tiedontarve	tieto, jota kerätään	tuotantotapa	aikataulu, tuotantosykli

- ▶ kokonaisvaltainen järjestelmä, jossa otetaan huomioon
 - ▶ Tiedon tarpeet esim.
 - ▶ KHS-suunnittelusykli, valtakunnalliset suunnitelmat
 - ▶ säädösten laatiminen, asetusten valmistelu
 - ▶ luontodirektiivi, VPD ja muu EU-raportointi
 - ▶ säädöksissä olevat velvoitteet (esim. Teno)
 - ▶ strategioiden ja ohjelmien toteutumisen seuranta

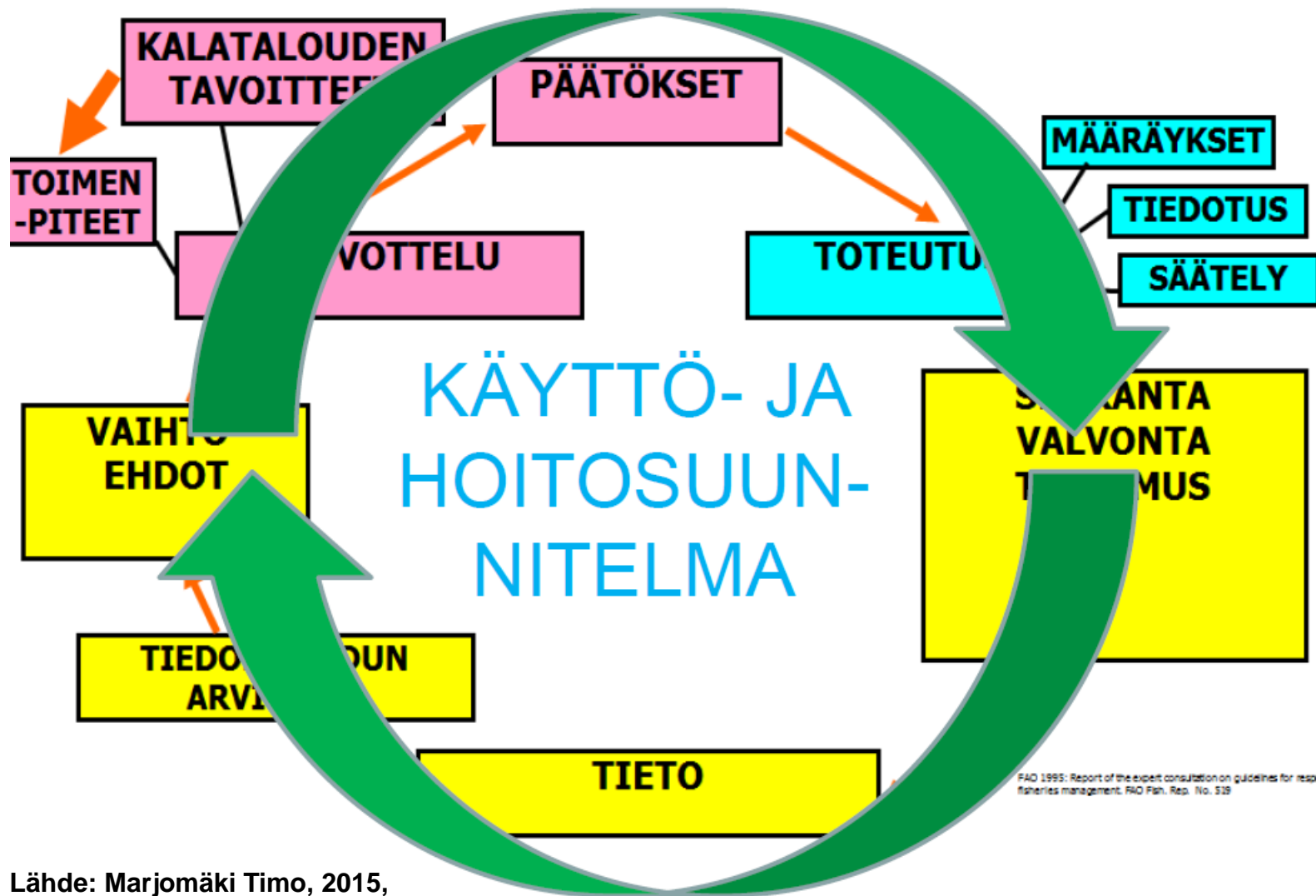
perinteinen tiedontuotanto	uudet tiedontuotantotavat
tilastot, tiedustelut	rekistereiden ja sähköisten palveluiden kehittäminen (APS)
rekisterit	tiedustelujen, tilastojen ja tutkimuksen kehittäminen
viranomaistietokannat	uudet liittymät muiden hallinnonalojen järjestelmiin

Miten tehdään ?

- ▶ Yhdessä kuten kalastuslaki ja sen toimeenpano
- ▶ MMM, LUKE, MH, ELY:t
- ▶ Myös järjestöt mukaan
- ▶ Sitoutetaan toimijat uudistukseen, etenkin johto keskeisistä tahoista
- ▶ Usean vuoden hanke
- ▶ Hankkeessa mukana myös sähköisen tiedontuotantojärjestelmän kehittäminen

Seuranta- ja ohjausPYÖRÄ

Engl. Management cycle, mukautettu FAO:n 1995 esityksen perusteella

FAO 1995: Report of the expert consultation on guidelines for responsible fisheries management, FAO Fish. Rep. No. 519

Lähde: Marjomäki Timo, 2015,
Esitelmä kalastuslakipäivillä

Mitä käytännössä?

- ▶ uusi istutusrekisteri on hyvä esimerkki
- ▶ tiedon tuottajat tallentaa
- ▶ työtaakka vähenee, viranomaisen tekee virkatoimia (ei esim. tallenna istuspöytäkirjoja tai saalisilmoituksia)
- ▶ kaikki sähköiseksi, mahdollisimman vähän paperia
- ▶ myös prosessit ja päätökset
- ▶ paikkatiedon hyödyntämien oleellista
- ▶ tieto helposti ja kootusti saatavilla netistä

Esimerkkinä kalastuksen valvonta

Nyt:

- ▶ valvojarekisteri on vain viranomaisen käytössä
- ▶ valvojaluetelo on ajan tasalla
- ▶ rekisteri sisältää myös valtuutukset ja valvontapahtumat
- ▶ ne eivät ole käytössä ainakaan Lapissa eikä koskaa käyttöön tulekaan (resurssit ei riitä)

Esimerkkinä kalastuksen valvonta

Mitä voisi olla:

- ▶ kuten uusi istutusrekisteri
- ▶ ELY pitää yllä valvojatietoja
- ▶ valvojalla tunnukset ja ehkä valtuuttajalla
- ▶ tallentavat itse valtuutukset ja tapahtumat
- ▶ mahdollista myös valvontatietojen lataus olemassa olevista sovelluksista (Pirkanmaan valvontasovellus)
- ▶ paikkatieto kartalla, tapahtumat ja alueet
- ▶ mukaan myös metsähallituksen ja muiden viranomaisen valvontatapahtumat
- ▶ linkitys muihin tietolähteisiin, esim. kalastusrajoitukset

Esimerkkinä kalastuksen valvonta

Mitä iloa?

- ▶ kattava tieto missä on valvottu ja missä on rikkeitä havaittu
- ▶ auttaa tulevien valvontatoimien ja resurssien käytön suunnittelussa
- ▶ kalastuskieltoalueet ja istutuspaikat samassa näkymässä auttaa valvonnan suunnittelussa

Mutta

- ▶ onko oikeasti niin paljon hyötyä että kannattaa vaiva nähdä?
- ▶ tämä on oleellinen kysymys suunnitelujärjestelmää kehitettäessä!

Muuta hyödyllistä kalastalousalueille

Kaupallinen kalastus

- ▶ sisävesien kaupallisen kalastuksen saaliit
- ▶ kalasatamien ja purkupaikkojen sijainnit

Kalastusmatkailu

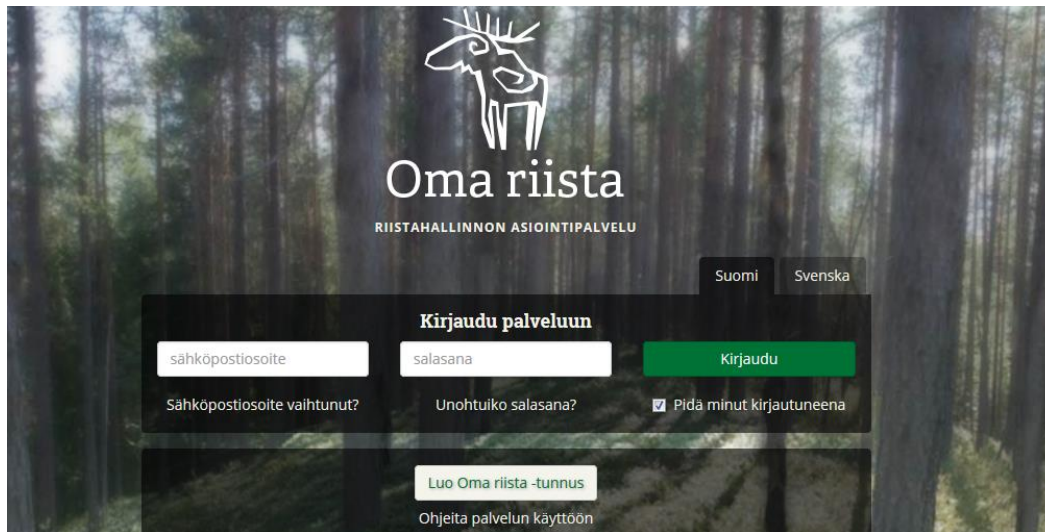
- ▶ mihin myönnetty lupia

Velvoitteet

- ▶ uusi istutusrekisteri, istutukset kartalle

Omakala?

- ▶ esimerkkinä Oma riista
- ▶ Riistahallinnon asiointipalvelu, myös mobiilisovellus
- ▶ sähköinen metsästyskortti
- ▶ riistaloki eli havainto- ja saalistapahtumat

Kiitokset!

22.2.201
8

18